

tem spoznanju, naj postavi ta vogalni kamen tako, da bo zanesljiva zaslomba nadaljnemu političnemu razvoju Avstrije.

Če je poznal srednjo pot tedaj, ko je to razglasila „Wiener Abendpost“, če je že takrat vedel za „eine Art Resultante des Kräfte-Parallelogramms“ ki „ungefähr das beiden Seiten Wünschenswerthe und Annehmbare bezeichnen“ morda biti sedaj v tem oziru še bolj na jasnem, ko je nemška obstrukcija proglasila svoj binkoštni program in ko se je o njem posvetoval izvrševalni odbor desnice.

Ako je grof Thun tisti državnik, za katerega ga proglašajo, potem mora danes vedeti, da je mogoče računati na uspešno akcijo v jezikovnem vprašanju samo tedaj, če ustvari minoritetni zakon, okvir, čegar nadaljnjo izpolnitev je prepustiti deželnim zborom.

Nemci so svoj program sami sestavili po deželah, in s tem priznali, da se jezikovno vprašanje ne da urediti za celo državo po enem kopitu, da se mora deželni zborom prepustiti neki upliv. Nasproti pa so, kakor se je pokazalo pri prej omenjeni seji izvrševalnega odbora desnice, tudi Čehi zapustili deloma poprejšnje svoje stališče in priznali, da ima državni zbor pravico, vstvariti temelje uredbi jezikovnega vprašanja, dočim so poprej to vedno negirali in vso kompetenco v tej zadevi reklamirali za deželne zbore.

Na tej podlagi lahko vlada poskusi, vstvariti normalne razmere v državnem zboru, na ta način, da vstvari minoretetni narodnostni zakon na podstavi § 14. splošen zakonski okvir, veljaven za celo državno polovico katerega okvira popolnitev prepusti dež. zboru. Vsi trezni politiki jo bodo pri tem poskusu, odstraniti najprejnejše vseh prepornih vprašanj in zagotoviti narodnostnim manjšinam vse za eksistenco in za kulturni ter gospodarski in politični razvoj potrebne pogoje, radi podpirali, tudi nekateri tistih, ki sedaj stoje v taboru nemške obstrukcije.

Ako pa se tudi tem potom ne doseže zaželjena sprava, ako se tudi tem potom ne izposlujejo mirna in stvarna posvetovanja drž. zbora, potem ne preostane druga pot, kakor da vzame vlada v roko sekiro, in da poseka itak že jako trhljene stebre sedanje ustave, da premeni sedanjo ustavo ter jo nadomesti z novo in primernejšo. A časa ni več dosti zamuditi, zakaj sedanja kriza je državni sestav že tako razjedla, da pride monarhija lahko v veliko nevarnost, ako se ne postavi na zdravo podlago.

Slovenci in vlada.

Mej Slovenci je zavladata velika nezadovoljnost. Povod temu je skupni položaj slovenskega življa zlasti zunaj Kranjske. Ta že mnogokrat opisani položaj je takšen, da mora sam od sebe sprožiti vprašanje: Kaj ima slovenski narod od desnice, h kateri pripadajo kot važen faktor tudi slovenski poslanci, in kaj ima ta narod

od vlade, ki jo ti slovenski poslanci z največjo, uprav brezprimerno požrtvovalnostjo podpirajo.

To vprašanje je prišlo na dnevni red takorekoč čez glave slovenskih državnih poslancev in očitno je, da proti njihovi volji. Dočim se drže slovenski poslanci vseh strank v največji rezervi, dočim ne stopi nobeden izmed njih pred volilce in jim ne pojasni njihovih nazorov in njihovih namenov, njihovega razmerja k desnici in k vladi, so malone vsi slovenski časopisi pa tudi drugi prenapolnjeni s premišljevanji o položaju in o razmerju mej slovensko delegacijo na jedni strani ter mej desnico in vlado na drugi strani.

To se nam zdi važen moment. Dejstva so se izkazala močnejša nego je pasivnost in molčečnost slovenskih poslancev. Žalostni položaj slovenskega naroda se posebno na Primorskem je provzročil, da se je začelo javno mnenje baviti z vprašanjem o postopanju slovenskih poslancev ne da bi te poslance, imetelje mandatov, vprašalo.

Po našem mnenju je to tako pomembna okolnost, da bi morala napotiti slovenske poslance, da nemudoma stopijo pred volilce in jim pojasnijo vse zadevne razmere. Volilci sicer ne morejo dati poslancem direktiv, jim ne morejo narekovači njihovega postopanja, ali istina je tudi, da je samo tisti poslanec narodov zastopnik, ki ima pri volilcih zaslombo, čigar načela in čigar taktiko volilci odobravajo.

Sedaj pa se kaže da volilci ne odobravajo več taktike svojih poslancev. Ko bi to odobravali, ne bi se tako hitro in močno širilo umenje, da od desnice in od vlade nimajo Slovenci in Hrvati ničesar več pričakovati da bi bilo najbolje, pretrgati sedanje zveze in nastopiti politiko svobodne roke.

Stvar je sprožila tržaška „Edinost“. Moč njenih argumentov je prepričala široke kroge in tega bi poslanci ne smeli prezirati, zlasti ne, ker je neutajivo dejstvo, da se desnica čisto nič ne briga za Slovence in Hrvate, vlada pa povsod podpira nemško in laško hegemonijo ter zatira slovenstvo.

Prosimo torej poslance, naj pojasne položaj, da bo narod vedel, pri čem da je.

Politični pregled.

Važna posvetovanja. — Zadnje dni so bili minister zunanjih del grof Goluchowski in ministrska predsednika grof Thun in Széll pri cesarju v Ischlu. Obče se sodi, da so se k posvetovanja nanašala na slučaj, da bo nemška opozicija poskušala prepričati izvolitev delegacije, kateri poskus se je gotovo posreči, če se ga le resno loti. O tem, kaj se zgodi, če se prepriči izvolitev delegacije, se čujejo najrazličnejše verzije in nasveti, kar pode drug drugega. Toda vse te verzije imajo na sebi madež neverjetnosti, nasveti pa so s sedanjo ustavo neizpeljivi. Najprej je še misliti, da privoli Ogrska v to, da se za Transilvansko določi prispevek k skupnim potrebščinam potom delegacije, v Cisilvanski pa, da se to zgodi s pomočjo vsegamogočnega § 14.